

REFERAT: Læringsudvalg

Dato: 6. juni 2024 fra kl. 10-14

Mødested:

Nationalt Videncenter for Læsning (NVL), Humletorvet 3, 1799 København V

Mødelokale: K7.03

Medlemmer:

Filiz Thunø (A), Roskilde (forperson)
Jesper Wittenburg (A), Frederikssund
Britta Bitsch (F), Vejle
Carsten Petersen (C), Sorø
Kristine Nygaard, Aalborg
Britta Thuun-Petersen, Viborg
Ann-Britt von Seelen, Esbjerg
Helle Bak Andreasen (V), Jammerbugt
Claus Hagstrøm Hansen, Horsens

Annette Wolgenhagen Godt, Allerød, deltog som gæst

Afbud:

Sekretær for udvalget:

Simon Rosenstand vikarierede for Michel Steen-Hansen

Gæst:

Anna Karlskov Skyggebjerg, leder af Nationalt Videncenter for Læsning.

Tidsplan	Sager
Kl. 10:00	Godkendelse af dagsorden2
Kl. 10.10	Læringsudvalget - status og aktuelle temaer2
Kl. 10.30	TEMA: At skabe en læsekultur, hvor flere læser mere3
Kl. 12.00	Frokost4
Kl. 12.30	DB's Regionale Kulturtræf 20244
Kl. 12.45	Skal læringsudvalget lave en læsedagsorden til den kommunalpolitiske dagsorden? ...6
Kl. 13.20	Læringsudvalgets fremtidige fokus og møder7
	Årshjul til orientering.....7
Kl. 13.30	Tillægsdagsorden - Teknologiforståelse8

Dagsorden

1.

Godkendelse af dagsorden

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og referat fra sidste møde se [HER](#)
Se mere om udvalget og arbejdet [HER](#)

Indstilling

Godkendes.

Afgørelse

Udvalget godkendte dagsordenen – herunder tillægsdagsordenen vedr. teknologiforståelse.

2.

Læringsudvalget - status og aktuelle temaer

Sagsfremstilling

Siden sidste møde er der kommet en række initiativer og tiltag, der kan spille ind på udvalgets arbejde.

Folkeskoleforlig

Der er indgået et Folkeskoleforlig, hvor der bl.a. er fokus på læsning, afsat ½ mia. til bøger og 25 mio. kr. til læsekampagne over de næste 10 år – se pressemeddelelse fra DB [HER](#)

Forliget indeholdt også forslag til Teknologiforståelse, som DB endnu ikke har forholdt sig offentligt til. Teknologiforståelse er derfor sat på udvalgets dagsorden.

Folkeskoleforliget indeholder også ½ mia. kr. til flere fysiske bøger og 25 mio. kr. til læsekampagnen, godt nok over 10 år, men i forligsteksten blev det fremhævet at ”Kampagnen bygger videre på erfaringerne fra samarbejdsprojektet mellem bl.a. Pædagogiske læringscentre og folkebiblioteker om ”Børn og unges læseglæde” som Tænketanken Fremtidens Biblioteker står bag”.

Udviklingsmidler til læseglæde

Kulturminister Jakob Engel-Schmidt har øremærket 21 mio. kr. i 2024 til at udbygge samarbejder om børns læseglæde. Målet er at styrke børns lyst til at læse gennem engagerende formidling og bedre adgang til fysiske bøger, fremgik af pressemeddelelse fra Kulturministeriet.

Kulturminister Jakob Engel-Schmidt siger her, at ”Vi taler meget om, at børn og unges skærmforbrug skal ned. En af vejene til dette er at skrue op for glæden ved at læse en fysisk bog. Men så er det selvfølgelig en forudsætning, at børn og unge har let adgang

til bøger, og at de møder litteraturanbefalinger, som kan inspirere dem til den næste læseoplevelse. Som kulturminister vil jeg gerne være med til at skubbe på initiativer, der kan gøre netop det. Mit ønske er, at vi med de 21 mio. kr. får skubbet gang i nye, samarbejder på tværs af folkebiblioteker og skolebiblioteker, så flere børn og unge kan blive introduceret for og fanget af bøgernes forunderlige verden”.

”Udviklingsmidler til folkebiblioteker og pædagogiske læringscentre vil i 2024 have særligt fokus på at løfte samarbejdet mellem folkebiblioteker og de pædagogiske læringscentre på landets skoler”. Det er altså en indsats, der bygger videre på erfaringerne fra samarbejdsprojektet mellem pædagogiske læringscentre og folkebiblioteker om ”Børn og unges læseglæde i 2023-2025”, som Tænketanken Fremtidens Biblioteker er i gang med.

Men hvordan midlerne i puljen skal udmøntes, er endnu ikke besluttet. Traditionelt er det ”[Strategisk Biblioteksudvalg](#)”, der udformer og fordeler puljen på de 25 mio. kr. under Kulturministeriet, til samarbejdsprojekter mellem Folkebiblioteker og Pædagogiske læringscentre.

Indstilling

Sagen drøftes og der tages stilling til om sagerne skal dagsordenssættes yderligere.

Afgørelse

Forpersonen orienterede udvalget om folkeskoleforliget med særligt fokus på den politiske interesse for læseglæde.

Udvalget var positivt stemt over den politiske bevågenhed, som flere medlemmer ser som udtryk for et vist momentum. Flere medlemmer udtrykte dog deres skepsis over finansieringen af læsefremstødet og afventer udmøntningen af midlerne.

Udvalget nåede til enighed om, at det vil komme med en skriftlig udmelding, der hilser den politiske velvilje velkommen og roser midlerne til bogindkøb. Udmeldingen skal understrege vigtigheden af den gode formidling af bøgerne og samarbejde mellem de fagpersoner og institutioner, der beskæftiger sig med børn og unges læsning.

Udvalget udtrykte herudover ønske om, at repræsentantskabsmedlemmer med lærerbaggrund kunne være afsendere på en artikel om læsedagsordenen rettet mod netop lærerne til fx folkeskolen.dk.

Og endelig udtrykte udvalget ønske om, at politikerne kunne skrive lokale læserbreve med afsæt i samme tema.

Det blev besluttet, at DB’s sekretariat, i samarbejde med udvalgsforpersonen, udfærdiger ét eller flere tekstudkast.

3.

TEMA: At skabe en læsekultur, hvor flere læser mere

Sagsfremstilling

Anna Karlskov Skyggebjerg, leder af Nationalt Videncenter for Læsning, vil med afsæt i

Nationalt Videncenter for Læsning vision om at arbejde for et samfund, hvor alle har gode og tilstrækkelige literacy kompetencer ved at skabe og sprede i samarbejder med fagpersoner fra forskellige pædagogiske professioner, forskere og andre viden om literacy til gavn for den enkelte og samfundet.

Vi har spurgt hende om, hvordan videnscentret arbejder på at skabe læseglæde og en "ny læsekultur" samt hvordan vi kan styrke samarbejdet om det mellem folkeskole og folkebiblioteker.

Eller helt kort, hvordan skaber vi en læsekultur, hvor flere læser mere?

Indstilling

Der lægges op til debat om fremtidige samarbejder og prioriteringer.

Afgørelse

Anna Karlskov Skyggebjerg, leder af National Videncenter for Læsning, holdt et oplæg om centerets arbejde og begrebet læsekultur. Hendes slides er blevet fremsendt til udvalgets medlemmer. Hun sad med og besvarede spørgsmål i en efterfølgende drøftelse.

Oplægget gav anledning til flere emner vedrørende læsning, som udvalget ønsker at drøfte på fremtidige udvalgsmøder. De nikkede samstemmende til de tre følgende emner:

- Fællesskaber omkring læsningen med afsæt i Bogpanelets nye rapport "Børn og unges læsekultur og digitaliseringens konsekvenser".
- Institutionelle samarbejder omkring læsning og læring evt. med afsæt i sammenlægningen af folkebibliotekerne og PLC'erne i Varde Kommune.
- Nedbrydning af siloer i offentlige forvaltninger i spørgsmål om læsning og læring evt. med afsæt i samarbejdet på tværs af de relevante udvalg i Roskilde Kommune.

Som et andet emne nævntes også den udsatte gruppe, der ikke læser – eller slet ikke kan læse.

Frokost

4.

DB's Regionale Kulturtræf 2024

Sagsfremstilling

På fællesmødet mellem DBs Digitalisering-, Læring- og Kulturudvalg i november blev der arbejdet med idéen om at lave regionale kulturtræf i efteråret 2024.

Nu skal vi have jeres gode idéer på bordet.

Det er kulturudvalget der koordinerer indsatsen og sekretariatet har siden arbejdet på

at udmønte og planlægge de enkelte møder. Seneste har der været afholdt 5 regionale planlægningsmøder, med bibliotekschefer og enkelte udvalgsmedlemmer.

De enkelte møder er planlagt som følger:

- **Midt:** Herning Bibliotek – 28.10 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Det bæredygtige bibliotek i den nationale og kommunale trivselsdagsorden**
Oplæg fra Kulturordfører Mogens Jensen (A) og lokale aktører
- **Sjælland:** Roskilde Bibliotek – 7.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Kulturpolitikens betydning for sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Udlændinge- og integrationsminister Kaare Dybvad Bek (A).
- **Nord:** Aalborg Bibliotek – 11.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Kulturpolitik, digitalisering, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Digitaliseringsminister Marie Bjerre og lokale aktører
- **Syd:** Middelfart Bibliotek – 12.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Læsning, læring, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Søren Espersen kulturordfører (D) og lokale aktører
- **Hovedstaden:** Gentofte Bibliotek – 13.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Læsning, læring, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Kulturordfører Jan E. Jørgensen (V),
Borgmester Michael Fenger (C) og lokale aktører

På hvert enkelt møde vil være et oplæg fra en nationalpolitiker, med udgangspunkt i en national kulturpolitik. Dette sættes til debat og perspektiveres med lokale cases og oplæg fra lokale fagfolk og politikere.

På mødet drøftes idéer og de enkelte udvalgsmedlemmers deltagelse i de enkelte møder.

Indstilling

Udvalget beskriver en række elementer, man ønsker at debatsætte på de regionale kulturtræf.

Udvalget kommer med bud på regionale oplægsholdere eller specielle lokale emner der kan have relevans i de enkelte regioner.

Udvalget udpeger medlemmer, som kan deltage i planlægningen i deres region.

Afgørelse

Jesper Wittenburg vil gerne deltage i planlægningen i Region Hovedstaden.

Udvalgsmedlemmerne fremsender eventuelle idéer til temaer og oplægsholdere til Michel Steen-Hansen.

5.

Skal læringsudvalget lave en læsedagsorden til den kommunalpolitiske dagsorden?

Sagsfremstilling

På sidste møde aftalte vi at fortsætte vores drøftelse om ”Finansiering af biblioteket” og hvordan udvalget kan medvirke til at LÆSNING kommer på de kommunale udvalgs- og byrådsdagsordner.

På mødet drøftede vi om man fra udvalgets side kunne udforme en række spørgsmål, der kunne udsendes til de kommunale udvalg for at sætte fokus på deres indsats (eller mangel) på læsning og biblioteker.

Udvalget besluttede at genoptage sagen for at afgøre om der skal arbejdes videre med idéen og evt. nedsættes en arbejdsgruppe.

Hvis børn aldrig ser en bog, læser de den med garanti ikke, men at de ser den, er ingen garanti for, at de også læser den.

Hvor mange åbningstimer har jeres folkebiblioteker?
Hvor mange af de åbningstimer er bemandede?

Hvordan er bibliotekets materialekonti?
Hvor mange fysiske bøger indkøbes?

Hvor stort budget er der til e-bøger og lydbøger via eReolen?
Hvilke begrænsninger er der i forhold til hvor mange e-bøger eller lydbøger den enkelte borger kan låne?

Hvor mange åbningstimer har de pædagogiske læringscentre på jeres skoler?
Hvor mange af disse timer er bemandede?

Hvor stort materialebudget har jeres PLC til at indkøbe? fysiske bøger?
Har jeres skoler købt eReolenGO, så eleverne har adgang til e-bøger og lydbøger via deres UNI login?

Hvilke begrænsninger er der i forhold til hvor mange e-bøger eller lydbøger den enkelte elev kan låne?

Indstilling

Udvalget tager stilling til om der skal arbejdes videre med idéen og evt. nedsættes en arbejdsgruppe.

Afgørelse

Udvalget havde en lang diskussion af, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at udforme spørgsmål, som politikerne kan stille i deres udvalg for at højne kendskabet til biblioteket og dets vilkår, eller ej.

Nogle mente, at de er længere fremme i deres kommune. Andre, at man med de foreslåede spørgsmål risikerede at invitere politikerne til at detailstyre bibliotekerne.

Udvalget besluttede, at spørgsmålene skal rettes til, så svarene derpå kan blive mere deskriptive, kontekstbaserede og visionære. Svar, der går ud over de tal, politikerne altid får præsenteret op til budgetforhandlinger. Svar, der også kommer ind på samarbejdet med skoler, der alt andet lige lægger politikerne mere på sinde end bibliotekerne.

Det blev ydermere besluttet, at Carsten Petersen så tester spørgsmålene af i sit udvalg og præsenterer sine erfaringer på næste udvalgsmøde. Hertil skal der altså afsættes et punkt på dagsordenen.

6. Læringsudvalgets fremtidige fokus og møder

Sagsfremstilling

På baggrund af drøftelserne planlægger vi næste møde.

Indstilling

Drøftelse og planlægning af konkrete tiltag samt fastlæggelse af næste møde.

Afgørelse

Udvalget nåede frem til flere fremtidige emner under punkt 3. Hertil skal Carsten Petersens erfaringer på næste mødes dagsorden.

Endelig nævnte flere medlemmer, at de gerne ser, at Det Bibliotekspolitiske Topmøde kommer til drøftelse på næste mødes dagsorden. Flere medlemmer udtrykte stor tilfredshed med dette års topmøde og ønsker at drøfte læringen herfra.

Udvalget foretrækker fortsat at mødes fysisk og rundt om i landet.

7.

Årshjul til orientering

Til inspiration har vi lavet et årshjul over aktiviteter som Danmarks Biblioteksforening er involveret i og som kan have jeres interesse.

Årshjul

(se flere event her db.dk/events)

2024

- 23. maj **DB Kulturudvalg**, online
- 06. juni **DB Læringsudvalg**, København
- 10. juni **Forretningsudvalgsmøde** (formiddag) online
- 10. juni **DB International arbejdsgruppe** (eftermiddag) online
- 13.-15. juni **Folkemødet på Bornholm**
- 21. juni fra kl. 10-12 **Læsekoalitionen** Vartov
- 28. juni kl. 10-13 **Bibliotekernes Dialog Forum** Vartov
- 22.-24. august **Kultur mødet Mors**

- 29. - 31. august **2024 Klimafolkemødet**
- 30. sept. – 2. okt. **IFLA Presidential Meeting**
– nu [IFLA Information Summit](#) 30 September – 2 October 2024 in Brisbane, Australia.
Annette Godt og Kisten Boelt deltager på vegne af DB
- 24. -25. oktober 2024 **Strategisk folkebiblioteksmøde** Comwell Middelfart
- 01.-03. november **Bogforum**
 - Fredag den 1. november kl. 16.00-16.30 i Lyttesalonen:
Hvordan får vi flere børn til at læse mere?
Hvilke veje kan man gå for at stimulere børn og unges lystlæsning? Mød Simon Skov Fougst national forskningsleder på den internationale læseundersøgelse PIRLS (PIRLS) en samtale med Anna Karlskov Skyggebjerg leder af Nationalt Videns Center for læsning & MINISTER?? Eller MF??

REGIONALPOLITISKE TRÆF

- **Midt:** Herning Bibliotek – 28.10 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Det bæredygtige bibliotek i den nationale og kommunale trivselsdagsorden**
Oplæg fra Kulturordfører Mogens Jensen (A) og lokale aktører
 - **Sjælland:** Roskilde Bibliotek – 7.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Kulturpolitikens betydning for sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Udlændinge- og integrationsminister Kaare Dybvad Bek (A).
 - **Nord:** Aalborg Bibliotek – 11.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Kulturpolitik, digitalisering, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Digitaliseringsminister Marie Bjerre og lokale aktører
 - **Syd:** Middelfart Bibliotek – 12.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Læsning, læring, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Søren Espersen kulturordfører (D) og lokale aktører
 - **Hovedstaden:** Gentofte Bibliotek – 13.11 kl. 17.00-20.00
TEMA: **Læsning, læring, sammenhængskraft og bibliotekernes potentiale**
Oplæg fra Kulturordfører Jan E. Jørgensen (V),
Borgmester Michael Fenger (C) og lokale aktører.
- 22. 11 kl. 10.30-15.00 **Repræsentantskabsmøde** i hovedstadsområdet.

Afgørelse

Udvalget blev orienteret om foreningens årshjul.

I den forbindelse efterspurgte udvalget en oversigt over foreningens aktiviteter på dette års Folkemøde.

8.

Tillæggsdagsorden - Teknologiforståelse

Bilag: 2024 Teknologiforståelse - udkast til positioner fra Danmarks Biblioteksforening

Sagsfremstilling

I folkeskoleaftalen, som et folketingsflertal vedtog i marts, lægges der op til at indføre et nyt fag i folkeskolen – for første gang i 30 år.

I aftalen blev der også afsat midler til bøger og en fremtidig læseindsats, som Danmarks Biblioteksforening har bakket op om – se mere [her](#)

Af aftaleteksten fremgår det også, at teknologiforståelse udbydes som et valgfag i udskolingen og desuden integreres i udvalgte eksisterende fag i 1. til 9. klasse.

Dette har Danmarks Biblioteksforening ikke officielt forholdt sig til, men det har været drøftet mellem forpersonerne for foreningen og Digitaliseringsudvalg og Læringsudvalg.

På den baggrund har sekretariatet udarbejdet et udkast til positionspapir, som skal behandles i både Digitaliseringsudvalg, Læringsudvalg og Forretningsudvalg.

Et første udkast er medsendt.

Indstilling

Sagen drøftes og udkast til positioner fra Danmarks Biblioteksforening tilrettes, før oversendelse til Forretningsudvalget.

Afgørelse

Simon Rosenstand orienterede om foreningens arbejde i forbindelse med indførelsen af valgfaget Teknologiforståelse, dens hidtidige position og baggrunden herfor.

Udvalget tager orientering til efterretning. Det havde divergerende holdninger til selve faget og dets berettigelse, men nåede frem til, at det er en sag for hhv. Digitaliserings- og Forretningsudvalget.

EVT.

Filiz Thunø
Forperson

Michel Steen-Hansen
Direktør

NY AFTALE

»En lidt overset landvinding«: Ny folkeskoleaftale sikrer en halv milliard til nye bøger

Danmarks Biblioteksforening jubler over den nye folkeskoleaftale, der vil sikre mindre skærm i undervisningen og komme et stadigt større problem til livs – dalende læselyst.

K FOR ABONNENTER

► AUTOMATISK OPLÆSNING

Den nye folkeskoleaftale, der tirsdag 19. marts er landet mellem aftalepartierne og folkeskolens forligskreds, lægger op til den største forandring af folkeskolen siden 2013. Kortere dage for de mindste, mere lokal frihed i undervisningen og flere valgfagstimer til de ældste.

Og blandt de i alt 33 aftalepunkter gemmer der sig ifølge Danmarks Biblioteksforening »en lidt overset landvinding«.